

Opfølgning på foretræde i Børne- og Undervisningsudvalget den 26/9-24

Herning Gymnasium, Sct. Knuds Gymnasium, Nærum Gymnasium, Roskilde Gymnasium, Køge Gymnasium og Silkeborg Gymnasium om at omfordele midler via knæk-taxameter, jf. BUU alm. del - bilag 250 og 265.

Efter aftale eftersendes en række af de pointer, der fremkom på foretræde, men som ikke allerede er indsendt skriftligt.

Der er allerede i det nuværende taxameter indbygget, at store skoler skal drives mere omkostningseffektivt end små skoler.

- Det koster i gennemsnit knapt 135.000 kr. pr. år at uddanne en gymnasieelev på de 10 mindste gymnasier, mens det på de 10 største koster godt 86.000 kr. pr. år. Det er en forskel på hele 56 %. Det viser, at de store gymnasier allerede har tilpasset sig på grund af tidligere besparelser og fokus på en effektiv institutionsdrift.
- Indførelsen af et knæktaxameter vil yderligere udvide denne forskel til et helt uholdbart niveau.
- Nøgletal om skolernes egenkapitaler viser tydeligt, at der ikke er belæg for at sige, at store skoler over tid pr. automatik opbygger store egenkapitaler.

Konsekvenser for eleverne af de foreslåede besparelser

- Over 60.000 elever vil opleve markante forringelser pga. de foreslåede besparelser.
- Da hovedparten af udgifterne på gymnasierne går til lærerlønninger, vil besparelserne føre til, at der bliver færre lærere om at løse undervisningsopgaverne.
- Lærer-elevrelationen har afgørende betydning for elevernes dannelse og uddannelse. Når den enkelte lærer skal undervise mere og forholde sig til flere elever, vil det ikke være muligt at give ekstra hjælp til fagligt svage elever. Der vil også blive mindre hjælp til elever i mistrivsel.
- Aktiviteter, der ikke eksplicit er krav om i bekendtgørelserne, vil blive nedprioriteret eller fjernet:
 - Der vil blive oprettet færre valgfag og studieretninger
 - Der vil blive færre eller ingen udadvendte elevaktiviteter såsom ekskursioner og rejser. Dette vil forringe mulighederne for elevernes møde med og forståelse af det omgivende samfund.
 - Færre interne sociale elevaktiviteter; således svækkes ungemiljøet, fællesskaberne og kreative aktiviteter, som nutidens ungdom har mest brug for.

Hvad bør man i stedet gøre?

- Man bør lave en mere nuanceret økonomisk model, der faktisk hjælper de relativt få nødlidende gymnasier. Modellen bør samtidig undlade at kategorisere en meget stor gruppe af landets gymnasier som udkantsgymnasier uden hensyntagen til, om de faktisk er nødlidende. Endelig bør man i modellen ikke antage, at store skoler i udgangspunktet har overskud og en så god økonomi, at de kan klare uforholdsmæssigt store besparelser. Regnskaberne gennem mange år dokumenterer, at dette ikke er tilfældet.
- Det virker forhastet at lave en så stor omlægning af undervisningstaxametrene netop på et tidspunkt, hvor en historisk stor reform af ungdomsuddannelserne er under overvejelse. Man bør i stedet vente med at indføre en ny taxametermodel, til man har besluttet hvordan ungdomsuddannelserne skal organiseres i fremtiden, så man kan tage højde for de meget store omkalfatring og elevbevægelser, der varsles med reformen.